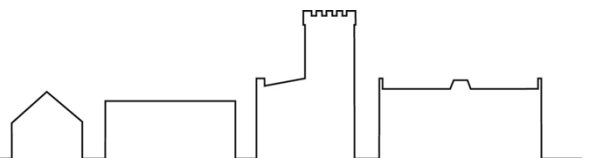

Rapport tillsyn fristående förskolor

Läsåret 2023/24

UN 2024/0254

Tillsyn av fristående förskolor, 2023/24

1. Inledning och bakgrund

Av skollagen (2010:800) 26 kap. 4 § följer att kommunen har tillsyn över förskola vars huvudman kommunen givit ett godkännande till. I tillsynen ingår att fatta beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver utbildningen ska rätta fel som upptäckts vid granskningen.

Danderyds kommun genomför två typer av tillsyn för fristående förskolor, regelbunden tillsyn och riktad tillsyn. Den regelbundna tillsynen sker enligt ett förutbestämt schema, medan den riktade tillsynen genomförs på förekommen anledning.

Även om den regelbundna tillsynen baseras på olika författningar som reglerar förskolans verksamhet så kan viss tematisk fördjupning ske vid den regelbundna tillsynen, till exempel gällande systematiskt kvalitetsarbete, klagomål, eller olika läroplansområden.¹

Under läsåret 2023/24 har Danderyds kommun genomfört regelbunden tillsyn vid sju fristående förskolor med sammanlagt fem olika huvudmän. Tillsynen har genomförts i enlighet med ”Riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor i Danderyds kommun”, UN 2021/0535.

Utöver den regelbundna tillsynen har Danderyds kommun även genomfört riktad tillsyn vid två förskolor med en och samma huvudman, S2H förskolor AB.

2. Metodik vid den regelbundna tillsynen

Tillsynen av fristående förskolor i Danderyds kommun består av fyra olika delar:

- Dokumentgranskning
- Tillsynsbesök på förskolan
- Intervju och återkoppling med huvudman och rektor
- Beslut efter tillsyn.

Dokumentgranskning

Inför tillsynsbesöket har kommunen tagit del av och granskat olika underlag. Typiskt sett har kommunen granskat enhetens kvalitetsredovisning/kvalitetsrapport, verksamhetsplan, tillsynsenkäten et cetera.

Tillsynsbesök på förskolan

Tillsynsbesöken har genomförts fysiskt på respektive förskola där två handläggare från bildningsförvaltningen deltagit. Tillsynsbesöken har varat ungefär sex timmar under en verksamhetsdag. Handläggarna har primärt observerat verksamheten, men även genomfört intervjuer med förskolans pedagoger och rektor.

Intervju och återkoppling med huvudman och/eller rektor

Ett antal dagar efter varje besök har rektor och i vissa fall även representant för huvudman kallats till intervju. Vid intervjun har förvaltningens handläggare informerat om vad man har sett och noterat under tillsynsbesöket samt vad man har tagit del av i de inskickade dokumenten. Vid detta

¹ För mera information se ”3. Tillsynens tematiska fördjupning”.

möte har även förskolrektor och/eller huvudman givits möjlighet att kommentera tillsynen, både med avseende på vad som har noterats under besöket och vad som har skickats in skriftligt.

Beslut efter tillsyn

Det sista steget i tillsynen är beslutet.² I beslutet har det framkommit vad Danderyds kommun har sett samt skälen för bedömningen. För varje beslut har också en bilaga upprättats. Bilagan innehåller en mer utförlig redogörelse för vad som har framkommit samt potentiella utvecklingsområden. För det fall att brister har uppdagats, och beslut om anmärkning eller föreläggande har fattats, har bildningsförvaltningen genomfört en uppföljning av verksamheten inom angiven tidsram.

3. Tillsynens tematiska fördjupning

Som nämns i ”1. Inledning och bakgrund” omfattar tillsynen en mängd olika områden. För att få en lite mera koncentrerad inblick inom vissa områden har en tematisk fördjupning genomförts. För läsåret 2023/24 har följande läroplansområden granskats lite extra noggrant:

- ”Normer och värden”
- ”Förskola och hem”
- ”Barns delaktighet och inflytande”

Samtliga dessa områden ingår i läroplanen för förskolan, lpfö 18.³

4. Resultat av läsårets tillsyn

I tabellen nedan återfinns information om vilka enheter som har fått tillsyn under läsåret samt beslutet av tillsynen. Därefter följer en kort sammanfattning kring varje enhets tillsyn. Först redovisas enheterna som genomgått en regelbunden tillsyn och därefter redovisas de enheter som har genomgått en riktad tillsyn.

Regelbunden tillsyn

Tid för tillsyn	Enhetens namn	Huvudman	Beslut
September (2023)	Villa Solvi	Förskolan Villa Solvi AB	Uppfyller styrdokumentens mål och krav
Oktober (2023)	Montessoriförskolan Svalan, Danderyd	Tamaris Holding AB	Uppfyller styrdokumentens mål och krav
Oktober (2023)	Montessoriförskolan Svalan, Rindavägen	Tamaris Holding AB	Uppfyller styrdokumentens mål och krav

² De sanktionerade beslut som kan fattas enligt skollagen är ”anmärkning”, ”föreläggande” (med eller utan vite) och ”återkallelse av godkännande”.

³ Läroplan för förskolan, lpfö 18, finns att läsa här:

<https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65d5aa/1553968116077/pdf4001.pdf>

Oktober (2023)	Montessoriförskolan Svalan, Djursholm	Tamaris Holding AB	Uppfyller styrdokumentens mål och krav
November (2023)	Småbarnsskolan	Danderyds Enskilda Skola AB	Uppfyller styrdokumentens mål och krav
November (2023)	Svea Montessori	Svea Montessoriför- skola, ekonomisk förening	Uppfyller styrdokumentens mål och krav
December (2023)	Vendestigens förskola	Vendestigens Förskola och Skola AB	Uppfyller styrdokumentens mål och krav

Villa Solvi

Beslut fattades att enheten uppfyller styrdokumentens mål och krav. Generellt noterades att verksamheten var av god kvalitet och att det vid tidpunkten för tillsynen inte fanns några tydliga utvecklingsbehov.

Montessoriförskolan Svalan (Danderyd, Rindavägen och Djursholm)

Beslut fattades att huvudmannens samtliga enheter uppfyller styrdokumentens mål och krav. Generellt noterades att verksamheten var av generellt god kvalitet på samtliga förskolor. Montessoriförskolan Svalan Djursholm bedömdes kunna utveckla avdelningarnas pedagogiska likvärdighet.

Småbarnsskolan

Beslut fattades att enheten uppfyller styrdokumentens mål och krav. Generellt noterades att verksamheten var av god kvalitet och att det vid tidpunkten för tillsynen inte fanns några tydliga utvecklingsbehov.

Svea Montessori

Beslut fattades att enheten uppfyller styrdokumentens mål och krav. Generellt noterades att verksamheten var av god kvalitet och att det vid tidpunkten för tillsynen inte fanns några tydliga utvecklingsbehov.

Vendestigens förskola

Beslut fattades att enheten uppfyller styrdokumentens mål och krav. Enheten bedömdes dock kunna utveckla pedagogisk struktur med avseende på lärmiljöer (leksaker och pedagogisk miljö).

Riktad tillsyn

Bildningsförvaltningen genomförde totalt fem riktade tillsynsbesök på Prästkragens förskola och fyra riktade tillsynsbesök på Charlottenbergs förskola (huvudman: S2H Förskolor AB) under höstterminen 2023. Tillsynsbesöken genomfördes med anledning av tidigare konstaterade brister och därvidlag utfärdade förelägganden.

Ett antal brister konstaterades framför allt på Prästkragens förskola, bland annat med avseende på barnsäkerhet⁴. Utbildningsnämnden återkallade huvudmannens godkännande för Prästkragens förskola 2023-12-13. Huvudmannen överklagade senare beslutet i förvaltningsrätten. Förvaltningsrätten upphävde utbildningsnämndens beslut.

5. Sammanfattande reflektioner

Det kan konstateras att tillsynen av fristående förskolor är viktig av flera skäl. Dels ska kommunen uppfylla sitt lagstadgade ansvar som tillsynsmyndighet, dels är tillsynen ett viktigt verktyg för att garantera samtliga barns rätt till en god utbildning i Danderyds fristående förskolor. Tillsynen av fristående förskolor är således en likvärdighetsfrämjande åtgärd som syftar till att säkerställa att verksamheterna uppfyller de mål och krav som ställs på enheterna.⁵

För läsåret 2023/24 har Danderyds kommun genomfört regelbunden tillsyn av ca en tredjedel av samtliga fristående förskolor i kommunen. Kvaliteten på de förskolor som genomgått regelbunden tillsyn 2023/24 har generellt sett varit god till mycket god. Bildningsförvaltningen kan konstatera att förskolorna uppfyller styrdokumentens krav på verksamheterna men att det i vissa fall finns mindre utvecklingsbehov på enhetsnivå.

För S2H:s förskolor (Prästkragen och Charlottenberg) bedöms kvaliteten som otillfredsställande låg. Bildningsförvaltningens tjänstemän har följt upp tidigare beslut på plats vid ett flertal tillfällen och konstaterat brister. Utbildningsnämnden har fattat beslut om föreläggande, föreläggande vid vite och återkallelse av godkännande (Prästkragen och Skattkistan). Förvaltningsrätten upphävde i februari 2023 utbildningsnämndens beslut om återkallelse av godkännande.

6. Tillsyn av fristående förskolor för framtiden

Efter att Danderyds kommun nu har genomfört en hel tillsynscykel av samtliga fristående förskolor (i skrivande stund 20 enheter) för de senaste tre åren i enlighet med beslutade riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor (UN 2021/0535) kommer nu ett utvecklingsarbete påbörjas. Utvecklingsarbetet syftar dels till att säkerställa att kommunen följer aktuella regelkrav på tillsynen, dels till att effektivisera och optimera arbetsprocesser. I det kommande avser därför bildningsförvaltningen att återkomma till utbildningsnämnden med förslag på uppdaterade riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor.

⁴ För mera information, se UN 2023/1096.

⁵ Skolinspektionen ansvarar för tillsyn av kommunala förskolor.